СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 82. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, середа, 9-го квітня 1947. No. 82. JERSEY CITY and NEW YORK, Wednesday, April 9, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS in the U. S. of AMERICA FIVE CENTS elsewhere

ПОМЕР ГЕНРІ ФОРД, БУДІВНИЧИЙ АВТОМОБІЛЕВОЇ ІМПЕРІЇ

Генрі Форд, піонір в розбудові автомобібілевого промислу, помер у Дірборн, на передмістю Дітройту, у понеділок 7 квітня в годині 11.40 перед північчю, у віці 83 літ. Перед смертю він обїхав автом фабрики, які недавно залляла вода, опісля поїхав на місці, де мала бути побудована нова фабрика, звана Ривер Руж, одобрив пляни будови й повернув до свого дому де він народився 30 липня 1863 р. Тут зазнав удару крови на мозок і по 25 мінутах помер. При смерті була його жінка Клара з роду Брайент, з якою він одружився в 1887 р. Похорон має відбутися у четвер 10 квітня і на той час замкнуть усі його фабрики. Його більйонові підприємства переходять під управу його внука, Генрія Форда II, бо його єдиний син Едсел помер в травні 1943 р. Форд винайшов автомобіль в р. 1893, а перший автомобілевий віз свого виробу пустив з повним успіхом на вулицю в 1895 р. Форда вважають за найбагатшого чоловіка на світі. Він походив з фармерського роду і пішов у світ щойно в 17 р оці життя.

ТЕЛЕФОНІЧНИЙ СТРАЙК ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

Безупинні наради між представниками юнії телефонічних робітників і телефонічним підприємством при співучасті урядових посередників не довели до наладнання загально краєвого страйку, у якому бере участь 300,000-350,000 робітників і робітниць. Страйк є скомплікований ізза різнородних відносин у різних стейтах і околицях. Деякі міста майже не потерпіли ніякої шкоди, інші відчувають його дошкульно. Найгірше відчувають страйк люди, які вживали телефонів для розмов на дальшу віддаль. Видавці газет дістають телефонічні звідомлення своїх кореспондентів з малим опізненням. Наладнання страйку відкладають підприємства тому, що не знають, як випаде наладнання платні в сталевих підприємствах, звідки телефонічні підприємства беруть матеріяли. Хоч нема ще певних знаків, що страйк може бути негайно покінчений, урядовці департаменту Праці, які співпрацюють безупину як посередники, твердять, що страйк може покінчитись впротягу двох днів.

ТРИ ЧЕТВЕРТІ ШАХТЯРІВ НЕ ВЕРНУЛИСЯ ДО ПРАЦІ.

Продукція мягкого вугілля впала на тві третині, коли шахтярі не повернули до праці в понеділок 7 квітня після однотижневої жалоби. Рахують, що три четвертині вуглекопів не станули до праці під впливом осторги юнії, що шахти небезпечні для життя робітників, доки не будуть провірені федеральними інспекторами. За звідомленнями кореспонкдентів з Вашингтону федеральний уряд буде домагатися від судді Т. Алана Ґолдсборо, щоб він зажадав від майнерської юнії заплати повної грошевої кари у висоті $3,500,000 за те, що підступом викликала страйк шахтярів всупереч рішення суду, що страйк проти уряду вважається незаконним.

ЗАКОН ДЛЯ КОНТРОЛІ КОМУНІСТІВ У СТЕЙТІ НЮ ЙОРКУ.

Губернатор Ню Йорку, Тамес Е. Дюї, піднисав закон про контролю над діяльністю комуністів у цьому стейті. Закон входить у життя водночас з підписом. На його підставі комуністи не сміють розвивати ніякої діяльности, доки не зареєструється сама Комуністична Партія разом з усіми своїми відділами й членами. Закон вимагає, щоб організації, які мають найменше 20 членів, вислали до стейтового секретаря свої статути, спис членів, правильник і виказ членів та урядників.

БИЛ ДЛЯ ЗАБОРОНИ ЗАГАЛЬНО КРАЄВИХ СТРАЙКІВ.

Сенатор Роберт А. Тафт з Огайо зголосив у сенаті законопроєкт, який передбачує судову заборону страйків на час 60 днів, якщо якісь страйки є загрозою для здоровля або безпеченства краю. Тафт є того погляду, що як би такий закон існував тепер, не було б дійшло до загального страйку телефонічних робітників. Бил находить прихильність серед конгресменів зогляду на несподівану загрозу вугіляного страйку саме в часі, коли Европа потребує великих припасів вугілля для своєї регабілітації, а його можна дістати найлекше з Америки.

СПЕЦІЯЛЬНА ОХОРОНА ДЛЯ ДЗВОНА СВОБОДИ.

Дім Незалежності у Филаделфії піддано під спеціяльну охорону пожежної сторожі, щоб не допустити до знищення як самого будинку так і Дзвона Стободи, який там зберігається. Дім має свій пожежний алармовий апарат і автоматичний прилад до гашення вогню. Крім того придумано спосіб наглого усунення з будинку Дзвона Свободи, на випадок вибуху пожежі. Щогодини дають телефоном знати до ратуша, що в Домі Незалежності „все в порядку".

Прийняття законопроекту в справі допомоги Близькому Сходові запевнене

Серед різних сумнівів, як у палаті так і в сенаті, законопроєкт для признання грошевої допомоги Греції й Туреччині має вигляди на прийняття подавляючою більшістю голосів, як про це звідомляє з Вашингтону Джеймс Рестон, дипломатичний кореспондент Ню Йорк Таймсу. Типові сумніви висловили сенатори Вилйем Фулбрайт і Джан Мек Клелан. Цей останній заявився за акцію проти поширювання комуністичної сили Росією, одначе висловив сумнів, чи Америка видержить фінансово такий спротив. Він теж вказав на суперечність в американській фінансовій політиці, коли уряд з одного боку асигнує гроші на спинення експанзії Советів, а з другого боку дає підмогу Советам і їх сателітам через різні міжнародні установи для їх експанзії. Така допомога коштує Америку досі $1,807,707,000. Отже Мек Клелан радить стримати лихо, а тоді воно не буде поширюватися. Сен. Фулбрайт, навпаки, радить розбудовувати Европу на демократичних засадах, а не спиняти комунізму. Підпомагаючи Европу ми зможемо створити Европейську Федерацію, яка стане заборолом проти походу Советів.

ЗВЕРТАЮТЬ УВАГУ НА СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ОСТРОВА СПІЦБЕРГЕН.

Наукова Служба у Вашингтоні звертає увагу на стратегічне значення острова Спіцберген, положеного на Північнім Ледовім океані. Спіцберген це громада островів, що належить до Норвегії. Коли б там створити військову базу, вона може знівечити значення військової бази на острові Ісляндії на випадок зудару з Росією. Значення Спіцбергену зрозумів Гітлер, коли вислав туди свою експедицію в 1943 р. З цих островів можна контролювати мореплавство на північ від Норвегії, яке веде до Фінляндії і до російських пристаней.

ПРИЇХАВ ПОСОЛ З ІТАЛІЇ З ПРОХАННЯМ ДОПОМОГИ.

Бувший премієр Італії, Феручіо Парі, приїхав до Ню Йорку для переведення кампанії за суспільну допомогу для Італії. В розмові з кореспондентами Парі звернув увагу на значення Італії як осередка для Західної цивілізації. Він твердить, що без Італії ця цивілізація не встоїться й тому треба допомогти італійцям у їхніх змаганнях до регабілітації. У першу чергу потрібні там харчові припаси, твердить Парі.

Советська відповідь Америці

Лейк Соксес, Н. И., 7. квітня. — Советський представник в Раді Безпеки і заступник советського міністра закордонних справ Андрей Ґромико дав сьогодні в Раді Безпеки офіціяльну советську відповідь на недавнє послання президента Трумана до Конгресу в справі американської допомоги Греції і Туреччині. Ґромико обвинувачував Америку, що вона своєю економічною допомогою вмішується у внутрішні справи Греції. При цьому він домагався, щоби Рада Безпеки О.Д. створила окрему комісію, яка допильнувала б, щоб американська допомога пішла виключно на добро „грецького народу". Признаючи участь Греції в боротьбі проти держав осі, він рівночасно обвинувачував Туреччину, що вона „користала" на війні, доставляючи сирі матеріяли Німеччині. Ґромико обвинувачував Америку, що вона своєю акцією в справі Греції і Туреччини серіозно підірвала авторітет О.О.Д. та викликала недовіря серед її членів. Раніше Ґромико говорив в Комісії О.Д. по справам звичайного роззброєння і теж гостро критикував американську і британську політику в цій справі.

Прикладна організація українців в Австрії й Німеччині

200,000 УКРАЇНСЬКИХ СКИТАЛЬНИКІВ; ЦЕНТРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО; ПЯТЬ УНІВЕСИТЕТІВ І 28 СЕРЕДНІХ ШКІЛ; ВЕЛИКА КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ.

ІНТЕРЕСНІ ІНФОРМАЦІЇ ПОЛЬСЬКОГО ЩОДЕННИКА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, 7. квітня. — Місцевий польський щоденник „Нови Сьвят" надрукував сьогодні довшу інформацію з Мюнхен, Німеччина, в якій подає інтересні дані про українських скитальників в Австрії і Німеччині, про їх прикладну організацію та велику культурну роботу. В кореспонденції пишеться:

Серед скитальників в Австрії і Німеччині становлять великий відсоток українці. Їх кількість досі було важко встановити, тому що УНРРА, як і окупаційні власті брали за базу своїх обчислень тільки державну приналежність, а не національність. Тільки в останньому українські оранізації спробували обчислити скількість українських скитальників в західних зонах Німеччини і Австрії. Згідно з цими обчисленнями кількість українських скитальників на початку цього року виносила: В американській зоні Німеччини: 104,024, з того 54% греко-католиків, 42% православних та 4% інших. В британській зоні Німеччини: 54,580 (52% гр.-кат., 43% прав. та 5% інших). У франц. зоні Нім. було 19,026 українців. В Австрії на поодинокі зони припадає: американська зона: 10,086; британська зона: 6,387; французька зона: 5,474. В советській зоні Австрії є 1,475 українців. Більша кількість українських скитальників, подібно, як і скитальники інших національностей, живе в таборах УНРРА, але велика частина — в порівнанні з іншими національностями — живе теж поза таборами приватно (в амер. зоні 26%; в британ. 16%, а в Австрії навіть більшість, бо 60%). Українські скитальники, незалежно від своєї колишньої державної приналежності, намамалися зєднатися в одну окрему національну групу і у висліді створили в Німеччині велику кількість виключно українських таборів (в америк. зоні 86, в биртанській 24 та 3 у французькій). Центральну українську організацію самодопомоги в Німеччині творить Центральне Представництво Української Еміграції (ЦПУЕ), на чолі якого стоїть бувший віцемаршал польського сойму та голова УНДО Василь Мудрий. Цій централі підпорядкувалися майже всі важливіші організації українських скитальників, як Санітарно-харитативна Служба, Ліга б. політ. вязнів, Обєднання укр. студентів, Т-во б. комбатантів, Спілка україн. журналістів і т. д.

В інформації дальше підкреслюється велику організаційну рухливість українських скитальників в культурно-шкільній ділянці, які створили пять українських університетів, в цьому два духовні — греко-катол. та православний — семинарі, а дальше: 28 середніх шкіл (ґімназій), 6 торговельних шкіл, біля 100 народніх шкіл та цілий ряд фахових курсів. В Австрії українці мають Науковий Інститут в Інсбруку, 3 середні школи (ґімназії) одну сільсько-господарську ґімназію, дві торговельні школи, одну промислову школу та цілий ряд інших культурно-виховних і наукових установ. Велику активність виказали українські скитальники в пресово-видавничій ділянці. В одній тільки американській зоні українці мають дозволених властями пять тижневиків.

ВОЄННІ НАСТРОЇ В СОВЄТАХ.

Москва, 7. квітня. — Американські кореспонденти в Москві стверджують, що в Советському Союзі публично щораз більше обмірковується можливості війни зі Злученими Державами Америки. Ця справа є часто теж темою публичних докладів. Прицьому окрему увагу віддається американським силам на Далекому Сході, військовим можливостям большевиків в Европі і насамперед атомовій бомбі. Безплідні дебати міністрів закордонних справ чотирьох великодержав в Москві ще тільки збільшили загальне недовіря та побоювання, що теперішніх міжнародніх комплікацій не пощастить полагодити мирним шляхом.

КОНФЕРЕНЦІЯ У МОСКВІ

СОВЄТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПЛЕБІСЦИТУ В НІМЕЧЧИНІ.

Західні союзники не погоджуються.

Москва, 7 квітня. — Головним предметом дебат, зглядно суперечностей, на сьогоднішній сесії Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав була справа майбутнього державного оформлення Німеччини. Советський Союз заступає думку централізації Німеччини з одним центральним урядом, натомість Америка, Англія і Франція плянують створити Федерацію цілого ряду німецьких держав. Молотов видвигнув домагання, щоби німецький нарід при допомозі загального плебісциту сам вирішив форму своєї майбутньої державної форми. Західні союзники з цілою рішучістю відкинули пропозицію Молотова, яку американський секретар стейту ген. Маршал назвав „крайно небезпечну для мира".

ГЕН. ДЕ ҐОЛЬ ЗАКЛИКАЄ ДО „ОБНОВЛЕННЯ" ФРАНЦІЇ.

Париж, 7 квітня. Сьогодні у своїй промові в Штрасбурґу ген. де Ґоль знова критикував теперішню французьку конституцію та партійну систему й накликав до „обновлення Французької республики", яка могла б відіграти ролю рівноважника в щораз більше загрозливій ревалізації між Злученими Державами Америки і Советським Союзом. Спостерігачі вважають, що де Ґоль задумує знова прийти до влади у Франції.

ДОН ХУАН ПРОТИ ФРАНКА.

Лісбон, 7 квітня. У звязку з недавною проклямацією еспанського уряду про наслідство на становищі голови держави, якщоб Франко не міг виконувати цеї влади та в якій офіціяльно відновлюється еспанську монархію, визначаючи, що наслідник ген. Франка повинен бути „королівської крови", претендент до еспанської корони, Дон Хуан, звернув я теж з відповідною проклямацією до еспанського народу. Він осуджує ген. Франка, а його декрет про наслідство вважає нелегальним і диктаторським.

ЩО СТАЛОСЯ З МІЛЬЙОНАМИ НІМЦІВ В СОВЄТАХ?

Кельн, Німеччина, 7 квітня.—Архиєпископ Кельну, кардинал Йозеф Фрінґс, заявив сьогодні, що „Німеччина не бачила тих 1,200,000 полонених, що їх Росія — згідно з її твердженням — мала вислати додому". Кардинал твердить, що це було для німців „жахливим ударом, довідатись, що в Советському Союзі є ще тільки 800,000 воєнно-полонених німців, тоді, як німці вважають, що там повинно бути ще 3 до 4 мільйони". „Що сталося з іншими?" — питає кардинал.

„ДЕРЖАВНА РАДА" В ПОЛЬЩІ.

Варшава, 7 квітня. — Польський сойм створив „Державну Раду", що матиме головну владу в польській республиці, хоча тимсамим актом признано парлямент суверенним тілом в ділянці законодавства. „Державна Рада" складається з шістьох осіб, комуністів, або комуністично наставлених.

ФРАНЦУЗЬКІ КОМУНІСТИ ПРОТИ АМЕРИКИ.

Париж, 7 квітня. — Франшузька комуністична преса знова гостро критикує виступ президента Трумана під час прийняття з нагоди Дня Джеферсона, називаючи політику американського президента „безпосередньою загрозою для Советського Союзу".

НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ОБЄДНУЮТЬСЯ.

Мюнхен, 7 квітня. — Комуністична партія Баварії рішила сьогодні прилучитися до зліпленої Советами комуністичної партії „соціялістичної єдноти" в советській окупаційній зоні. Американські власті мали дати свою згоду на пороблення „перших кроків" в цьому напрямку.

ПАРТИЗАНКА У ФРАНЦУЗЬКИХ КОЛОНІЯХ.

Париж, 7 квітня. — Французькі колоніяльні війська продовжують „пацифікаційну" акцію проти тубильчих повстанців в Індо-Китаю та на Мадаґаскарі. В поодиноких місцях прийшло до серіозних боїв.

В ЯПОНСЬКИХ ВИБОРАХ КОМУНІСТИ МАЛИ ТІЛЬКИ 1% ГОЛОСІВ.

Токіо, 7 квітня. В недільних японських виборах до місцевих урядів, перших демократичних виборах в цій країні, комуністи здобули тільки один процент голосів, — повідомляають офіціяльно.

ПЕРЕД НОВОЮ ОФЕНЗИВОЮ КИТАЙСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

Пейпінг, 7 квітня. — Після великих успіхів китайських національних військ в провінції Шанґтунг, в найблищому часі сподіються нового великого наступу проти комуністичних військ в Північному Китаю.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDEL 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЧИ ТІЛЬКИ РЕЖІМИ ВИНУВАТІ В РОСІЇ?

Олександер Керенський, що відігравав велику ролю в Росії після вибуху революції в 1917 р. й був міністром-президентом Тимчасового Уряду, перебуваючи від довгих років в Америці забирає час від часу голос у справі „демократичної Росії", яка на його думку повстане по упадку большевиків. Мимоходом кажучи, він знов заповідає, що большевицький режім провалиться у Росії дуже скоро.

Та не про це нам у цьому випадку ходить, а про щось інше. Керенському, як росіянинові, дуже тепер неприємно бути свідком цього, як в Америці зміняється сентимент зглядом Росії та росіян. Зокрема заболіло його, що Дж. Едґар Гувер, директор славного Еф Бі Ай, висказався перед Конгресовим Комітетом Для Розсліду Не-Американських Діянь, що американські комуністи служать Росії, а не Америці, та що Росія є відповідальна за діяння Комуністичної Партії в Америці. Керенський пише в Ню Йорк Таймс з 3 квітня б. р., що Гувер повинен був говорити про „комуністичний режім в Росії", а властиво про Комінтерн, а не про Росію, яка, як пише Керенський, не має нічо спільного з комунізмом, як і не має з ним нічо спільного теж і російський нарід. Керенський взиває західні демократії не утотожнювати диктатуру Кремля з Росією і російським народом, а тільки помогти російському народови звільнити Росію від цеї диктатури.

В Америці ліберальний світ не скидає в засаді вини за діла якоїсь особи чи групи, а навіть і влади — на цілий нарід. Одначе, як у випадку з Німеччиною, навіть цей ліберальний світ взяв під увагу, що німецький нарід століттями ішов за пруськими юнкрами, а потім допоміг ще й агресії націстів і Гітлера та наробив багато лиха своїм сусідам, а далі цілій Европі та цілому світові. Щоб таке не повторилось з німецьким народом і з Німеччиною, то не зважаючи на те, що німецький нарід видав Ґетого, Шілера, Канта, Ваґнера, Бетговена та многих інших геніїв, Алянти поводяться тепер з ним так, щоб він уже більше не був пострахом для культурних і спокійних народів, а жив і розвивався в мирі.

Як не повинно бути давної Німеччини, так теж не повинно бути місця в Европі не тільки для царської та большевицької, але й такої демократичної Росії, за якою є Керенський. Задовго намучились різні народи під різнобарвною російською сатрапією, щоб вони захотіли далі бути з Росією. Забагато життєвих соків виссала Росія з цих народів на славу російського імени. Усе їхнє добро записувала Росія на своє конто, а записували це не тільки реакційні режіми, але теж Керенські та їм подібні. Сотками літ московський нарід вдержував у себе режіми, що були катами для не-московських народів, а тепер Керенський та йому подібні хотіли б знов ратувати цілість Росії та її імя під новим режімом — демократичним, який мав би настати по большевицькім. Поневолювані Росією народи на це ніколи не згодяться. Їм уже досить усякої Росії; вони хочуть уже раз стати незалежними і працювати на себе, а не на Росію.

Американці в Кореї

Корея находиться в руках американців від 8. вересня 1945, коли то з неї забралися окупанти — японці. Не ціла Корея, а лише південна її половина, бо північну на підставі умови з Москви з грудня 1945 р., зайняли Совети. Минулого тижня прибула туди делеґація Світової Федерації Робітничих Юній, яка попала під диктатуру Москви ще в початках її заложення. Делеґація відвідала наперед північну частину Кореї, отже цю, що є під Советами, а щойно опісля повернула на південь, до американської полоси. Кореспондент Асошіейтед Прес з міста Сеул на Кореї переповідає розмову з представниками Федерації і наводить їх погляди.

Американський член делеґації твердить, що відносини в північній Кореї є „дуже бідні", британський делеґат каже, що американська полоса є „раєм", в порівнанні з большевицькою смугою; французький делеґат твердить, що відносини на півночі в порівнанні з відносинами на півдні є „дуже невдоволяючі". Коли запитали американського генерал-бриґадира Чарлса Ґ. Гелмика, який заступає команданта, генерала Джана Р. Годжа, що він думає про оці погляди делеґатів, Гелмик відповів: „Ми не знаємо нічо про відносини на півночі, одначе я все відчував, що наші робітничі закони в південній Кореї є поступові і виходять в добрім світлі, коли їх порівнати з законами робітничими в Злучених Державах".

Оці вказують, що між обома половинами Кореї панує такий поділ, який існує в Німеччині між американською й советською зонами. Різниця хіба в тому, що Корея на підставі умови з Советами не мала бути поділена на зони, а мала найтися найдовше пять літ під „опікою" Америки й Советів. Тому, що ця опіка не була ближче означена, війська одної й другої держави зайняли смуги, на котрі наперед погодилися інтересовані уряди. Коли зійшлася спільна американсько - советська комісія для встановлення одного корейського уряду для цілої Кореї, тоді показалося, що комісія не може функціонувати як одно спільне тіло. Комісія лише згодилася, що на її місце має прийти комісія з делеґатів Чотирьох Потуг, яка має покінчити тимчасову адмістрацію до пяти літ. Коли американсько-советська комісія пробувала дискутувати над заведенням демократичного ладу в Кореї, показалося, що советські представники мають інше розуміння демократії ніж американські і на цьому саме заломилися спільні розмову.

Та хоч як американці хочуть привернути незалежність Кореї, як це було в пляні з вибухом війни проти Японії, корейці не признають американцям доброї волі, як про це звідомляє кореспондент А. Т. Стіл із міста Сеул. Корейці просто заведені у своїх надіях, які вони привязували до звільнення своєї країни зпід японської влади. Вони надіялися, що американці негайно передадуть владу в їхньому краю корейському революційному урядові, який тоді перебував заграницею і підтримував думку хвилевого зайняття Кореї американськими військами. Коли ці надії не здійснилися завдяки несподіваному договорові Америки з Росією, корейці охололи. Коли до того опісля ще комуністи зпід російської окупації почали свою пропаґанду ненависти проти Америки, повстало між населенням південної Кореї ще більше негодування, яке Америка тепер пробує злагодити якимись рішальними потягненнями.

Положення в Кореї ускладнюється ще й азійським способом думання населення. Там не можна говорити про політичні угрупування на лад американських чи західно-европейських партій. Це показується на прикладі в американській частині Кореї, де існує аж 200 політичних груп, які хоч називають себе „партіями", на ділі партіями не є. У Кореї привикли люди йти за провідником-особою. Колись вони мали свого короля, який прибрав титул цісаря, заки Японія остаточно заволоділа цим краєм (1907 р.). Вони слухали свого володаря, а теж і настановлених ним високих урядовців. Коли Японія взяла корейського цісаря в полон, вони йшли за проводом поодиноких патріотів - революціонерів і до них як до осіб, привязували свої надії. На всякий випадок серед теперішніх відносин деякі корейські партії схиляються наліво, а інші направо і серед обох напрямків мусить американська влада шукати прихильників для встановлення в Кореї демократії на американський лад.

Зогляду на теперішнє напруження між Советами й Злуч. Державами американський військовий губернатор Кореї, ген. Арчер Л. Лерч, очевидно за вказівками з Вашинґтону, оприлюднив 4. квітня мешканцям заяву, що Злучені Держави хочуть приспішити створення „свобідного, незалежного й обєднаного правління в Кореї самими корейцями" й тому дотеперішній американський режім буде працювати в тому напрямі, щоб корейці могли самі підготовити створення свого уряду без контролі американців.

Саме в хвилині, коли американський військовий губернатор проголошував в Кореї такий важливий розпорядок, сенатська комісія закордонних справ у Вашинґтоні оприлюднила, що вже викінчила пляни допомоги для Кореї на такий лад, на який Злучені Держави плянують дати допомогу Греції й Туреччині. Для реґабілітації південної Кореї мала б Америка асиґнувати більше ніж пів більйона долярів упродовж трьох літ. Дебата над цею допомогою має початися в конґресі з кінцем квітня або з початком травня. Нема сумніву, що під час дискусії будуть оприлюднені інтересні документи з американсько-советських відносин при адміністрації Кореї.

Україна в огні і крові

II.

Дорогий Брате:

Твої листи — то ясний промінь сонця в нашій темряві, так багато радости вони мені приносять в нашім горю. Страшні вісті приходять від наших зза лінії Курзона. Тут знова у лісах клекіт; кровожадні бестії не дають спокою нашим повстанцям. Ще день — днем, але як та ніч прийде, тоді маємо більше часу думати і я вже так наплачуся, що подушка мокра... Я тут живу, як у гарячці. Як тільки прийде яка відомість, то зараз сходимось — самі певні — і радимо як і що. Якби Ти бачив такі наші сходини: Самі жінки, небагато нас, але з гарячими серцями; боягузи сидять в норах. Але хтось мусить цим зайнятися, бо наші хлопці потребують допомоги. Ми є і міністерством апровізації і міністерством війни для нашого відділу. Самі матері і сестри. Зарадимо, як знаємо та й помолимося, щоб їм Бог силу дав. Найгірше з лікарствами і бандажами. Приготовимо, що можемо, опісля приходять звязкові, забирають і так щоденно. бо ж хлопці мусять їсти і голі не можуть ходити.

Годі описувати Тобі в листі все те, що біля нас діється. В додатку, тепер вибори, то й з висилкою листів не так легко. Я подаю Тобі адресу... Ми всі Бога молили, щоб він щасливо до Америки заїхав і там розповів нашим братам і сестрам, що тут з нашим народом виробляють, щоб ви знали і як могли допомагали, там зза океану, поліпшити нашу долю. Від... дожидаємо, що він там буде нашим апостолом...

Мушу кінчати і дуже прошу, щоб написав, що там у Вас думають робити з тим червоним антихристом та його прихвостнями. Кожне слово надії, це для нас наче голос самого Бога...

III.

Дорогий Брате: Чому ж так довго нічого не пишеш? Я дуже неспокійна про Твоє здоровля.

С. з ліса знова дався чути. Бодай знаємо, що живе. А зза темних лісів чути рев гармат, чути тріскіт крісів безупину. Там вороже племя простягає пазурі, щоб знищити, здавити наших найдорощих героїв Але їм сам Бог допомагає, і надія, ця мати всіх страждаючих. Потіш їх і Ти яким словом. Вони держаться кріпко, тільки все про новини зі світа розпитують. Хотіли б бодай догадатись, чи Ангел війни гострить меч, бо кажуть, що як ні, то без надії не довго можна буде видержати, що буде страшна пімста а опісля самі собі життя повідбирають. Тепер вони страждають без міри; все їм понищили, і припаси одягу і поживи. Вони переносяться з місця на місце, щоб тій проклятій бандитській пекольній бестії до рук не попасти. Тепер зловили одного з... Хлопець 21-літний, не мав, бідний, часу відібрати собі життя, живим зловили. То ж та мали втіху, дияволи прокляті, як страшно вони його мучили, все в нім повідбивали, босого, при 22 степенях морозу, на станцію вели, кров йому з уст лилася, він цілий кровю спливав, ніхто йому навіть води не міг подати. Це було страшне видовище. Таке діється то тут, то там майже кожного дня. Брате, щоб Ти знав, що вони зробили з гробами наших українських померших. Це не до віри: могили порозривали, хрести поруйнували, а все так опаскудили, що ногою не було де вступити, як ми на Всіх Святих пішли на цвинтар. Вони не тільки живих катують, але й померших в такий огидний спосіб безчестять, ті бестії прокляті. Наші тато і мама сьогодні не мають спокою навіть на тих двох метрах української землі, що ми їм на вічність купили. Я до сьогодні не можу заспокоїтися. Боже, де Ти?! З кращих нагробників повідривали написи і продають між собою, а все інше порозбивали. Тут лежить Ісус Христос без голови, там Мати Божа без рук, а там знову ангели порозбивані. Не зважали, кляті, що це святощі; каменували їх за те, що стоять на українських кістках...

IV.

Дорогий Брате:

Я післала Тобі три листи... Там було 13 карток машинового письма, по 3 і 4 картки в кожному. Я описала Тобі „добровільне" виселення нашого народу за лінію Курзона, описала, як воно виглядало лише в двох селах, бо годі описати про всі місцевості. А в деяких місцевостях, було ще страшніше; з літаків стріляли до бідних людей, які не хотіли покинути своєї прадідівської землі і утікати в ліс...

Ти все посилай такі відтинки з американських газет. Я їх вже передала нашим „зайчикам" і їх це дуже піднесе на дусі, що наші брати в Америці намагаються їм допомогти, та що американці теж інтересуються Україною. Ми, читаючи ці вирізки, аж плакали з радості. Конче ті мої листи і тамті друковані і те все, що пишу, як над нами знущаються кати прокляті, подай до Вашої редакції, хай всі знають, яке страшне горе ми переживаємо. Тільки, щоби не вийшло як і хто ці листи пересилає...

Я ще не докінчила цього листа писати, а тут знова одержала від Тебе, в якому були витинки з газети про наших борців. Дорогий, про нашу недолю я і не знаю, що та як писати, бо цього ж ніяк не можна описати: розум людський невсилі того висловити. От тепер пишу, а голова якби дурману напилася, серце тяжке, як олово, чоловік божеволіє, чому світ такий несправедливий. Те, що там у Вас описують про наших повстанців, то лише незамітні одробинки; їх горя і їх геройства ніхто невсилі ані зрозуміти, ані описати. Цілий лютий і ще тепер в березні тут великі морози, а сніги на один метер, або й більше. В лісі не можуть постійно сидіти, бо треба їсти, а до сіл важко приступити, бо скрізь повно червоних бандитів. Не мають вони, біднята, ні теплого, ні холодного зїсти, ні можности загрітися, ані спокійно переспати. Як де дістануться до якої клуні, то ще добре. Але найчастіше то якого галуззя, хворосту призбирають та й під ним, як справжні зайчики, поскулюються та бодай на хвилину очі прижмурять, завжди готові. Червоні бандити отарами цілими за ними вганяють. Передучера Н... з Л... попав їм живцем в руки. Як жахливо ці дияволи червоні над ним знущалися! Руки і ноги йому поламали, розпеченим залізом припікали, нігті витягали, а били, копали, голову потрощили, кров його залила і таки в руках катів помер. Його сестра приїхала до тих бандитів, але не признавалася, що вона його сестра, бо і з нею було б таке сталося. Просида тільки, щоб тіло того мученика їй видали і вона його похоронить. Як привезли його до Л..., то мати, вмліваючи, обмила його тіло, розібрала і поклала на соломі. То на тілі не було ні одного місця, щоб не було скатоване, посічене, повипікане гарячим залізом. Люди з цілого села йшли до тіла того замученого героя, як до плащениці; плач був страшний. Це був плач, що його сам Бог в небі повинен почути.

Знову ж в Г. відкрили бункер зі штабовими старшинами повстанців. Червоні прийшли по сокири до хати Б... а їх син був теж при повстанцях в тім бункері. Може ж собі уявити, що діялось тій нещасній матері і цьому батькові, як вони почули навіщо червоним сокир потрібно. Мати умлівала раз-по-разу. Червоні бункер підпалили. Одна дівчина-машиністка і один сотник відібрали собі життя, а другу дівчину, теж машиністку, і двох старшин витягнутли і — ох, як знущались кати над ними! Замучили їх на смерть, але я вже не можу Тобі того описати; нерви не видержують.

Ох, брате мій, брате, якби Ти знав, якби Ви усі там знали, як важко, як безмірно важко страждає наш народ... Я долучую Тобі карточку від одного нашого „зайчика". В цій карточці він питається, чи може прийти до... Прийти не міг, бо повно війська. Але я в завірюху, сніг по коліна, тлумок на плече іте все їм занесла, ще й напекла та наварила, що могла. Дорогою не могла іти, щоб червоні бандити не побачили, пішла полями, довкруги, падала вснігу, серце умлівало, щоб червоні не побачили. Але зате, коли прийшла на місце, до стодоли під лісом, тож то було мені радості, що бачу наших найдорощих лицарів і

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I. НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

7)

Довірливо розповідав про свої клопоти й сумніви, ніби слухала його рідна сестра. Ірина любенько-втішно подивилася на нього, хоч не могла ще перебороти якоїсь ніяковости, заспокоювала:

— Не журіться, Ростислав Володимирович! Ми ж якась рідня, чей-ще, а батьки мої інтеліґентні, освічені і чудові люди. Наладнаємо! Я прохатиму батьків, щоб ви працювали у нас. Вони у мене послушні...

— Батьки слухають дітей, не діти батьків? — Ростислав мимоволі усміхнувся на щебетання дівчати.

— Слухають! — якось збиточно подивилася на нього. — Я в них одна лише... Знаєте, одиначка, пещена дитина...

— Ваші батьки інтеліґенти, а торгують, фармують? — він трохи дивувався.

— Нічого дивного. Тут інакший світ, не так, як в Европі. Торгівля в чужих руках, українцям часто ворожих. Чому ж український покупець має купувати все необхідне у ворога? Крамницю ми хотіли вже зліквідувати, маємо кілька фарм дванадцять миль звідси, забудови, машини, худоби, я й сама не знаю скільки. Але батьки почали з торговлі, я на цьому місці родилася. Як же своє рідне гніздо віддавати в чужі руки? Я не дозволила продавати, і все. Батьки що весни й осені вганяють, з фармів до міста, з міста на фарми... Там за робітниками треба доглянути, розпорядки й лад всьому давати... Вони ідуть, а я з Оленою, — це моя приятелька, ось з тої хати, через вулицю, — вказала рукою, — тут господарюємо. Вона відпросилася на пополудне, щось мати її слабує, батько каліка. Неділа після завтра, в хаті поприбирати необхідно, а мають вони ще двоє малих... Мама їздить з татом колись не колись. Тоді торгуємо під кермою мами. Та й тато буває щоденно на фармі у сівбу і жнива. У нас там добрі постійні робітники, один, замужний з жінкою.

— Розумне з вас дівчатко! — він похвалив.

— Думаєте? — вона збиточно всміхнулася.

— Переконаний в тому! — відповів їй в тон. — Значить, я піду під оруду того Залужного.

— То ще покажеться! Корів доїти ви не вмієте!

— Невелика мудрість молоко вигавити з дійок! — Ростислав перечив.

— Добре! Я вже колись вам приспособлю! Поїдемо на фарму, доїтиму корови сама, і вас заставлю! — жартовливо дрочилась.

— При такій гарненькій учительці я раз-два навчуся! Я не з тих, останніх учнів! — він не піддавався.

— Побачимо! — погрожувала.

— Побачимо!

Знов зачали приходити покупці. Не встигала Ірина обслужити одного — вже ждав інший. Ростислав відійшов до другого прилавка. Курив, припалюючи сигаретку від сигаретки, трохи охолов від вражінь зустрічі з дівчиною, роздумував. Новизна його становища — шукача праці, майбутня зустріч з батьками цієї розумненької, чарівної одиначки — відваги не додавали. Сумні думки зароїлися в голові. Дівча просто таки полонило його. Розумне, освічене видно, господарне й незіпсуте. При тому ангельської вроди, щире, наче дитина маленька... Тай що з того? Він бідака... еміґрант без батька й батьківщини, вони заможні люди. Можуть бути гідними, вирозумілими, та коли спостережуть, що доня їх до нього прихильна — відправлять з роботи. Він з матірю багато пізнав, скитаючися по кількох державах. Люди горді на своє майно. Не хотів би і самий чутися чужим майном упокореним... Ніби складається все так, якби вони обоє призначені долею одне одному. Одні імена, без сумніву, і кров одна з давних давен... Що ж... Він бідак, вони багаті. Не рівня собі! Краще недопускати таких думок в голову! — розмірковував сумно.

І коли б хто сказав йому, що років за півтора від того весняного дня він, власне з цією чарівною одиначкою бавитимуться вже синком, що його дружиною стане вона не далі за три тижні, що поєднають їх обох на все життя наступні години, а ще до вечора батьки цієї чарівниці назвуть його сином, своєю дитиною, а він їх кликатиме татом і мамою, — він не то що розсердився б, назвав би того пророка божевільним, але збив би за зневагу і дівчини і себе.

(Дальше буде).

З МУЗИКИ

ВИСТУП М. ГОЛИНСЬКОГО В КВЕБЕКУ

Черговий концерт відомого артиста-співака, Михайла Голиньского, в провінції Квебек, відбувся 6. березня б. р. в місті Троа Рівіер. Французький місцевий часопис „Ле Нувеліст", з 7. березня, подає у звідомленні „Фіделія" про цей концерт, між іншим, таке:

„Учора ввечері мав я щастя бути на концерті, що його співав, у залі „Академії Де-Ля-Саль", могутній український тенор, Михайло Голинський. Один із моїх приятелів, що вже тому кілька років чув його у Монтреалі, виразно наказав мені, що ніяк не смію прогайнувати доброї нагоди послухати бодай раз Голинського.

„Голинський, як співак, це так званий драматичний, або героїчний тенор. У вокальних засобах його органу чути гармонійну злуку голосу грудей і голосу голови (маски), з чого виходить спеціяльний тенор, званий із французька „о-контр".

„Голинський має голос надзвичайно **могутній**, мабуть наймогутніщий із тих усіх, що колинебудь дали себе почути в Троа-Рівіер.

„Вивінуваний імпозантною поставою, та кремезною будовою тіла, Голинський, як тенор, розпоряджає величезними голосовими засобами. Від початку концерту аж до самого кінця він співав повними грудьми і не тільки, що голос не ослабав ані на мить, але не давав найменшої познаки якоїсь утоми. А програма його концерту була нелегка. Він у цілості відспівав шістнадцять пісень (крім наддатків).

„За винятком „Е лючеван ле стелле" з італійської опери „Тоска", та „Ленд оф Ґовп енд Ґлорі", програма була виповнена репертуаром українським.

„Само собою розуміється, що з мови Голинського я нічого не второпав; всеж таки я сильно подивляв його прекрасну техніку і велику легкість, із якою він постійно дає собі раду із трудностями мови, яка (на мою думку) не завжди сприяє гармонійній видачі голосу.

„Коротко кажучи, Голинський це надзвичайно милий і симпатичний артист, якому громадяни міста Троа-Рівіер вимовно висловили свій подив, та пошану горячими оплесками.

„Концерт Михайла Голинського цінний для нас іще й тим, що дав нам добру нагоду познайомитись із багатим репертуаром української народньої пісні".

Втрати виплат Соціяльного Забезпечення

Американський нарід в своїй більшости живе з праці. Як тільки з тої чи іншої прчини, втрачає людина працю, а значить і джерело прибутку, то скоро може прожити свої заощадження і опинитися в біді. Щоби забезпечити бодай трохи робітників та їх родини перед злиднями, Конгрес ухвалив року 1935 закон про Соціяльне Забезпечення. Одною з головних ділянок соціяльного забезпечення є асекурація на старі роки та посмертна. Згідно з законом, робітник що досягне 65 літ життя має право на місячні виплати, або на випаддок його смерти — його родина дістає посмертне. Кожний робітник платить одну частину на фонд соціяльного забезпечення, а його працедавець другу таку саму. Докищо, соціяльне забезпечення охоплює тільки тих робітників та службовців, що працюють в приватних підприємствах та закладах. Це є широкий плян. Закон не вимагає, аби ті, що користуються соціяльним забезпеченням, були обовязково американськими громадянами; не вимагає навіть, аби вони були сталими мешканцями Злучених Держав. Вимагається тільки одне, аби людина, що домагається виплат згідно з соціяльним забезпеченням, працювала в якомусь приватному підприємстві в Злучених Державах.

Вже кілька років виплачується асекурацію на старі роки та посмертне, проте чимало американців ще не знають того і на тім тратять. Управління Соціяльного Забезпечення оголосило недавно наслідки своїх досліджень про втрати забезпечення. Виявляється, що одна особа на шість, які прийшли виповнити заяву про виплату пенсії на старі роки або посмертного, вже втратили поверх сто долярів. Це не була вина адміністрації соціяльного забезпечення (на грудень 1946 року виплачено $31,000.000 1,655,000 особам), а вина тих хто спізнився подати на час аплікацію.

Люди спізнюються вчасно подати аплікацію головно тому, що не знають, що мають право на виплату асекурації. Наприклад хтось почув, що інші дістають, але думає, що він сам не має права на те. А буває, що людина дістає асекурацію як безробітний, і думає, що в той самий час неможе виповнювати аплікації на пенсію на старі роки. В більшости стейтів одне не виключає другого. Треба піти до найближчого бюра соціяльного забезпечення і довідатися, які закони в тій справі обовязують в тім стейті. На всякий випадок, для певности, ліпше подати аплікацію про пенсію на старі роки, хочби і діставали асекурацію як безробітний.

Чимало людей не виповнюють і не подають аплікації на асекурацію на старі роки тому, що сподіваються ще повернутися до праці. Часто ці сподіванки не сповнюються. Ліпше вже податися за тим не відкладаючи, як вже маєте 65 або більше років.

Якщо хтось не є певний, чи належить йому вже виплата чи ні, то треба піти до найближчого бюра соціяльного забезпечення і довідатися. Там поможуть, в разі потреби, виповнити аплікацію. Людина хора, чи така що фізично не може сама піти, може написати і бюро повідомить, що і як треба робити. Можливо, що представник бюра сам відвідає таку особу.

Кожна особа, що має картку соціяльного забезпечення, повинна памятати, що та картка є ніби асекураційною грамотою, виданою урядом Злучених Держав. Число картки треба **записати** в певному місці і родина повинна знати, де саме захована картка, щоби на випадок як щось станеться з головою родини, могли **негайно** звернутися з нею до найближчого бюра соціяльного забезпечення.

Загальна Рада — ФЛІС.

ЦЕ ПАНІ ЕЛІНОР РУЗВЕЛТ, як промовляє в Тавн Гол у Ню Йорку на тему „прав людини в атомовім віку".

героїв. Радість недовго тривала, бо стійковий крикнув „червоні йдуть" івони у ліс, а я з плачем додому...

Не дивуйтесь, мої дорогі, що я до Вас не завжди пишу. Бо я он пишу, а рука трясеться, що вкожній хвилині може прийти ревізія. Перед хвилиною прийшов до хати один дівол з міліції, хотів чогось від ..., а я вже ціла задубіла, ноги під мною трясуться. Словами ані не опишеться, ані не розкажеться тих мук страшних, які ми кожної хвилини переживаємо...

До цього листа додана оригінальна карточка від повстанців, в якій розвідуються про положення червоних військ та прохають дещо передати, головно теплого білля і мила.

Авторка листа ще сама пересилає своїй братаниці в Америці переписані дві пісні, що її зложили самі повстанці та прохає бодай „одну сльозу" з гарних очей американської українки для її геройських братів в Україні. Ці пісні, переписані на зімятому скравку паперу, що зробив далеку дорогу з бункеру УПА в Україні аж до „Свободи" в Америці, друкуємо:

Пісні Українських Повстанців.

I.

Світить сонце невесело
В українському селі;
Покидають рідні стріхи
Усі хлопці молоді.

Покидають рідні стріхи,
Покидають родину,
І найшли собі у лісі
У дебрах сумну хатину.

Нема свята, ні неділі
У тих дебрах лісових.
Гірка доля їх чекає,
Усіх хлопців молодих.

Приснився сон дивненький,
Наче дома є бував.
Пробудився я у лісі,
Встав та й гірко заплакав.

Україно, наша мати!
Твоя доля є гірка:
Ворог з хати виганяє
Молодого юнака.

II.

Сонце заходить, в дебрах темніє,
Сум прокидається в наших серцях.
А понад нами вороння кряче,
Наче віщує жир у боях.

Одних наших друзів в тюрмах
катують
За Україну, за Рідний Край.
А наші сотні в дебрах готують
Зброю до бою за волі рай.

Ти враже лютий, ти враже клятий,
Час панувати прийде ще й нам;
Бо всі ми стали під прапор волі
І присягаєм смертю катам.

О, Україно, о люба ненько.
Тобі вірненько ми присягнем:
Будем боротись аж до загину,
Для Тебе живемо, за Тебе умрем.

(Дальше буде.)

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Замітки до звідомлення про концерт в честь Шевченка.

До критики концерту в честь Шевченка з дня 30. березня, поміщеної в „Свободі" з 2. квітня 1947 треба додати такі коментарі:

Концерт був влаштований для звеличання Ґенія України, а не на попис, тому до нього треба ставити інші вимоги ніж до чисто музичних імпрез. Також треба мати на уваві, що програму свята виповнили самі аматорські сили, за вийнятком одної оперової співачки. Дописувач поставив домагання не в міру до наших сил і його завваги викликали враження повної невдачі концерту. Замітка дописувача (б. п.), що „загальна оцінка концерту, як брати до уваги заанґажовані сили цілковито добра", поміщена на кінці не може затерти уемнього враження, яке робить на читача цілий допис.

Програма, що правда, була скромна, але дібрана дбайливо. Коли були які недомагання у виконанні, то вони не були разячими для публики. Це було можна пізнати з її настрою, як рівнож з розмов після концерту. З нагоди виступу М. Дикого написана на його адресу замітка, що він „не є сольовим співаком і не має до того претенсій". Можна різнитися в оцінці виконання його точок, можна сумніватися в силу його голосу, але написати про свіжу силу такий рішучий осуд, це засміло. Ті, що чули М. Дикогс на концерті 9. березня, признають, що в нього є сильний і приємний баритоновий голос, який варто дальше плекати.

Тому, що не було ким виповнити програми, Комітет упросив п. Дикого прийти йому з поміччю, хоч п. Дикий випрошувався іззa недостачі часу до належної підготови. Коли одначе публика віддала співакові признання гучними і довготривалими оплесками, то це свого рода свідоцтво для його співацьких спосібностей. Таке саме признання дала публика декляматорам за деклямації, які були належно дібрані і виголошені з повним зрозумінням. Молодечий хор тим разом виказав ліпшу підготову ніж у попереднім виступі.

Саме тут треба спростувати помилкове поняття, начеб то „у самому Ню Йорку (було) стільки і таких сил, що вони могли б дати вокально-музичну імпрезу першої кляси. Вичисляти ці сили не має потреби, бо вони загально відомі". Пишучи так загальниково, можна в кожній українській громаді начислити по сім Карузів і Мельбів, а вже в Ню Йорку то хіба десять разів по сім. В суті речі, коли б прийшлося ті сили вичислити, то скінчилося б на цифрі один або два. Інше діло, що й тих сил не все можна допроситись. Чомусь не всі вони і не все почуваються членами громади і тому, як такі, не почуваються до обовязку брати участь у національних святах.

Ще всім нам свіжий в памяти концерт, який відбувся 9. березня, точно три тижні перед концертом Шевченка. Чи мусів цей концерт відбутись якраз в березні? Чи аранжери того концерту не є членами нюйорської громади і не знають, що рік-річно в Ню Йорку святкуємо в березні свято Шевченка

Несподіванкою є замітка в дописі про „бідненький портрет Шевченка, начеб його з газети витяли, як єдину ознаку, що це свято Шевченка" — з такими додатками: „Це прибрали вишиваним рушником, поставили зелену галузку, на верху малий тризуб, а побіч наче згорений (мабуть мало бути згорнений) прапор. Це все".

Щож більше можна ставити на сцені на свято Шевченка? На Святах Героїв і на Листопадових Святах буває часто на сцені могила з хрестом. Так також бувало перед війною на Святі О. Басарабової. На святі Шевченка буває звичайно його портрет і прапор. На нашому концерті був портрет величини більшого стінного образа і так він виглядав. Та коли хтось глядів на сцену з галерії, а ще й з боку, то певно, що не лиш портрет, але ціла сцена могла виглядати різно. „Зелена галузка" не була жадна галузка, але зелень, якою прикрашено підставу, на якій стояв портрет. Зелень відповідає як на жалібні так і на веселі імпрези і тому наше жіноцтво використало ту зелень і при нагоді концерту. Що до „згорненого прапора", то в цій самій залі від літ стоїть американський прапор (як і наш стояв) і нікому не прийшло на думку робити якісь завваги. Отже чому ставиться якісь інші вимоги до українського прапора?

Повну рацію мав автор звідомлення щодо 400 учасників концерту, бо в Ню Йорку на Святі Шевченка повинно бути хоч у четверо більше. Та всетаки нема як порівнувати Ню Йорку зі Львовом. У Львові жила майже вся еліта Західної України, а в Ню Йорку живе лиш робітнича класа. Ще одно треба памятати: Львів був на рідних землях, Ню Йорк віддалений тисячі миль від рідного пня.

Щоб зрозуміти дійсні причини наших, як на Ню Йорк, занадто скромних свят, треба це памятати, що в Ню Йорку хоч є і сильні хори, то їх майже не можливо дістати на національні свята. Чому? Бог Святий знає. Мабуть замало щиро молимося по церквах словами: „Боже, нам єдність подай"...

Тут треба згадати ще дуже важну справу, а це брак рідного осередка. Колиб в Ню Йорку був свій громадський дім, то не робила б різниці величина портрету, бо ніхто не мусів би носити його десять, а то й пятнадцять, блоків і прикрашувати його в останній мінуті. Коли б у Ню Йорку був свій осередок, такі свята як Шевченка або Листопадове приготовлялися б на кілька місяців наперед, бо ми мали б запевнену салю. А так треба вносити прохання за салю в однім місяці, на другий місяць його завернуть, бо щось їм не ясно і щойно на третій місяць дадуть салю — або відмовлять. Тоді знову треба зачинати, як у нас кажуть, з „самого кінця". Такі обставини знеохочують людей, а що найгірше перешкаджають і спинюють правильну працю.

До того додаймо ще нерозумну конкуренцію різних „патріотичних" груп в народних справах, головно в загальнонаціональних святах, а тоді знайде яснішиий образ як самого громадянського життя, так і недостач в імпрезах розмірно численної української громади Ню Йорку.

Марія Демидчук.

СУМУЮТЬ ПО ЗАГИНУВШИХ В МАЙНІ. — Велика трагедія спала на майнерські родини в місцевості Сентралія, Ілиной, де загинули в майні 111 майнерів. Сумні були там цього року Великодні Свята для тих, що їх святкували минулої неділі, сумні й для тих, що святкуватимуть в найближчу неділю. На картині бачимо декого з рідні тих, що втратили життя в майні.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

4. квітня 1907 р.

ПЕРША ВІСТКА ПРО ІМЕНУВАННЯ ГРЕКО-КАТОЛ. ЄПИСКОПА ДЛЯ АМЕРИКИ.

Ходить чутка, що першим греко-катол. єпископом для Америки зістав іменований галицький василіянин о. С. Ортиський.

А. ХРОМОВСЬКИЙ ПРОПАВ!

Ардаліон Хромовський, власник „Народного Банку" і Бюра Робітничого в Ню Йорку, через якого наші люди посилають гроші до краю, звинув несподівано свій бизнес минулого понеділка (1. квітня) і пропав, виїхавши незвісно куди. Зогляду на це звертаємо увагу інтересованих, щоб не висилали листів ані не адресували грошевих посилок на фірму А. Хромовський і Ко., 181 Е. 3-та вул. Ню Йорк.

І. ФРАНКО Й РОСІЙСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК.

„Рідний Край" звіддомляє: По смерті академика А. Висоловського опорожнилося місце в „Отділенії русскаго язика і словесности Імператорської Академії Наук". Частина членів Отділенія разом з головою А. Шахматовом поставили внесок, щоб запросити на те місце д-ра Івана Франка зо Львова. Про научні заслуги Франка зладив доклад академик Хв. Корш. При голосуванні члени Отділенія поділилися на дві рівні частині. Проти Франка голосувати реакціонери, а найбільш опирався відомий ворог українства А. Соболевський. Рішено відложити справу до найближчого засідання.

У СПРАВІ СЛОВЯНСЬКОГО ІМІГРАЦІЙНОГО ДОМУ.

Іменем ініціятивного комітету заложення Словянського Іміграційного Дому в Ню Йорку видано відозву в місяці березні 1907 р. Перший під відозвою підписаний Й. Круліш, „олдермен" міста Ню Йорку, опісля представники чехів, сербів, хорватів, поляків, росіян та інших словянських груп. Іменем українців підписаниі: Іван Ардан, реддактор „Свободи" і Константин Кирчів, предсідник У. С. Союзу. Збори в справі організації Сл. Іміграційного Дому заповіджені на 24. квітня 1907 в Ческім Народнім Домі в Ню Йорку, 321-325 Іст 75 вул. в Ню Йорку.

11. квітня 1907 р.

ПОТВЕРДЖЕННЯ ВІСТКИ ПРО ІМЕНУВАННЯ О. ОРТИНСЬКОГО ЄПИСКОПОМ.

Вістку про іменування американсько-українського єпископа потверджує галицьке „Діло". Бувший ігумен ЧСВВВ. о. Сотер Ортинський, іменований єпископом для північно-американських русинів має титул єпископа Давлійського (Давлія тепер мала місцевість у Греції). З вістки виходить, що єпископ номінат буде міг висвячувати священиків, одначе самий буде лише посередником між тутешніми єпископами айриськими й французькими і нашими священиками й народом. Номінат є загально знаний в Галичині зо своїх спосібностей місіонарських і гарячого неустрашимого патріотизму як щирий українець.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ ВІЧЕ В КАНАДІ.

На нараді учителів українців провінції Манітоби, в Канаді, скликанім на день 2. березня організатором Орестом Жеребком, до місцевості Дофин, явилося 7 учителів. Вони рішили скликати всіх учителів українців західної Канади на учительське віче.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Філія Українського Конгресового Комітету Метрополії Дітройт переслала $25 як вкладку на 1947 рік від Українського Золотого Хреста ч. 34; від. 169 Провидіння з Джерзі Сити, Н. Дж., $5; о. В. Лотович з Джерзі Сити, Н. Дж. $5; Злучений Комітет при Укр. Прав. Церкві св. Михаїла в Вунсакет, Р. Ай., $200 з віча, що відбулось 16. березня.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, ІЛЛ.

В память українських героїв — жертва скитальцям.

Нарід, який має і шанує свою рідну традицію, ніколи не згине. В найтяжчих хвилях національного життя, в хвилях бездержавности і всенародньої руїни, традиція — це джерело з якого нарід черпає силу до боротьби за існування і віру в краще майбутнє.

Українська історія нині багата традицією геройських діл своїх українських синів і дочок. Багато з них впали по різних шляхах в поході до визволення своєї рідної землі — Вільної України. Многі з них згинули геройською мученичею смертю у ворожих тюрмах і таборах, багато скитається нині на вигнанню в чужій чужині. Але ніхто з них не зрадив свойого національного українського жовтоблакитного прапора. В годині смерти їх уста шепотіли славу і любов своїй рідній землі. Слава Україні! — було їх останнім передсмертним, словом. Слава Україні — героям слава! — це слова взаїмного привіту патріотичних українців.

Українська шікаговська громада в місяці лютім склонила свої голови перед відомими і невідомими героями української землі. Відділ Дочок України і Відділ ОДВУ уладили в лютім концерт-свято в честь українських героїнь і героїв, а дохід призначили на допомогу українцям в таборі в Ріміні (Італія).

В концерті взяли участь: п. Боднарчук вступне слово; п. Сидорик — реферат, п-на О. Штогрин — сольо спів (співала прекрасно), акомпаніювала п. Міллер, п-на Дарія Васевич — сольо-піяно (відіграла дуже гарно), а деклямації виголосили: п-на Ірина Баран і п-ні Плетяк.

Слово про свято Соборности виголосив інж. Ст. Куропась, а доклад про Крути М. Баран. Концерт отворила п-на Паньків проведенням всіми присутними заяви: "I pledge allegiance to the Flag of U. S. A."

Концертом проводила п-ні І. Подола.

Переведено збірку, яка принесла $119.

Жертви зложили: М. і В. Мигаль $11; П. Куць $7; Н. Васевич $7; А. і С. Прокопів $6; по $5: Тов. Укр. Козаків, С. Куропась, О. Кочан, Н. Угриновська, Е. Міллер, С. Панків, І. Подола; по $4: К. Велика, П. Костерка, М. Леськів, В. Сидорик; по $3: П. Боднарчук, С. Рибак, І. Дубик, Н. Горох; по $2: Й. Кукла, Н. Ничай, А. Стронська, Т. Коколюс, С. Березовський, Л. й Л. Подола, П. Яворська, Н. Ґудз, Р. Маринів, О. Івасів, Ю. Куць, І. Кравс, Р. Смук, А. Фіца, К. Смолінський, Й. Федун, А. Онисів, А. Васильців; по $1: М. Баран, П. Ліхтер, К. Плитяк, А. Токаревич, А. Івасечко, В. Гринишин, А. Древніцька, Т. Шпікула, С. Харків, М. Паньків, О. Вишиваний, А. Ліхтер, А. Шміґельський. — Разом $143.

Членкині Тов. Дочки України зложили коляду $24, які є залучені до цеї суми.

М. Баран.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Коляда на скитальців.

Коляду зложили по $5: Тов. Вільні Козаки, від. 116 У. Н. С., Бр. св. Василія, від. 149. Провидіння, Г. Івашків, П. Стадник, А. Кривий; М. Скурняк $3: по $2: Петришин, о. М. Запаранюк, І. Александрович, А. Шевців, П. Стадник; по $1: Т. Горват і М. Дідун. Разом коляда принесла $40, які вислано до Зл. У. А. Д. Комітету в Филаделфії.

Колядували Г. Івашків, П. Стадник і Петро Стадник.

Щире спасибі за жертви.

Павло Стадник.

КЛІВЛЕНД, О.

Коляда на добрі цілі.

Сестрицтво Неп. Помочі Преч. Д. Марії при українській греко-кат. церкві св. Петра і Павла заколядувало цього року $182. Колядували: Д. Романович, К. Оліцька, П. Добуш, К. Старінчак, Е. Смільчак, Е. Коваль і Д. Мезенько. До Злучених Організацій, що існують при парохії, дано на скитальців $112, а решту розділено на інші добрі цілі. Щира дяка за жертви.

Жертвували по $5: о. Д. Ґресько, М. Колодій, Д. Шмагала, С. Ломуш, В. Швед, Н. Дек; Г. Сербай $4.50; по $3: М. Бончак, М. А. Троян, А. Ремпіль, П. Дубик, М. Коваль, Д. Країло, Ю. Гончарик, Г. Коваль; по $2: М. Плебанська, П. Корпан, М. Бучик, А. Купчик, Е. Смільчак, Т. Турчик, М. Ґлобовський, М. Саврун, Й. Виняровський, І. Проць, М. Марциняк, І. Фелипів, Д. Романович, М. Вербінський, Й. Барна, М. Саврун, С. Бопко, Т. Оліцький, В. Цвірчак, Б. Смолярський, Д. Мезенько, П. Петрик, М. Ґурська, М. Бойко, М. Яким, Г. Брекайло, Г. Хоростінський, К. Худьо, А. Мельник, М. Бойко, Е. Лялюк, по $1: Т. Деркач, А. Антонишин, М. Бандура, П. Добуш, Р. Яцишен, О. Кульчицька, М. Туварніцька, І. Турчик, О. Бровчук, Р. Мовчко, І. Щерба, А. Гаврик, К. Гарлач, Г. Швабуляк, Й. Коваль, С. Гедю, М. Лупань, Ю. Воробель, М. Войціцька, І. Стрибіцький, В. Марціняк, В. Яцишин, Н. Страп, М. Кнап, Д. Токар, К. Комарик, М. Тиха, К. Кавалець, А. Котович, М. Ґоїк, М. Кліщінська, Р. Капраль, А. Кедю, Р. Кольніцька, А. Костельник, Ю. Юніська, А. Фекіто, С. Мечківський, Ю. Бежек, І. Улан, Х. Футрик, М. Ґермак, Т. Юрків, В. Харук, П. Ґалан, Ю. Козик, З. Палівода, М. Білецька, А. Конет; М. Ціхоцький $1.50; П. Сротинський $1.25, Г. Мучковський $1.25; а решта дрібними.

Army Regulars Enjoy Time Off

There's never a dull moment for the Army Regular during his off-duty hours. Here a group of soldiers in the European Theater are horseback-riding through the scenic countryside. New sights, adventure, recreation, and comradeship are offered young men 18 to 34 years of age, inclusive, by the peacetime Regular Army.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій ґрупі і під яким числом є дана особа.

ҐРУПА: ЛИСТИ ДО:

6204 а). Пужак Павла і Йосифа від Пелех Олени з села Мокротин, Жовква.

6204 б). Савка Івана з села Мокротина, Жовква, від Яремко Олени.

6205. До кревних і знакомих з с. Дубівці, Станиславів, від Савчук Степана.

6206. Тіменська Анастазії від Когут Катерни (Венґжиняк).

6207. Кузур Григорія з села Мотолі, Дорощин, від Стасевич Миколи.

6208. Михайлів-Яковлів Марії (Чабельська) і Олени від Качало Д.

6209. Дяків Лонгина з Підкаміня, Броди, від Балющак Мирослава.

6210. Балаш Івана і Анни з с. Давидів Вел., Мукачів, від Палаташ Олекси.

6211. Кордина Михайла з Вîрки від Кордина Петра.

6212. Болкун Софії з с. Новосілки-Ліски, Камінка Струмилова, від Болкун Володимира.

6214. Бучко Еви з с. Дрогомиці, Яворів, від Вотус Розалії.

6216. Ґаляс Ольги і Марії, Ясінський Казимира, Білецький Івана і Мілі від Шепґун Петра з Підкаміння, Броди.

6218. Смитюх Якова з Любомиля від Цегельський Степана.

6219. Паньків Анни з с. Молотів, Стрий, Засанська Варвари з с. Богодчиць, Іванців Михайла від Чорний Степана з с. Демидів.

6222. Бабохівський Петра з с. Баранівка, Бережани, від Фенцор Василя.

6223. Корбила Юрка з села Шибалин, Бережани, від Гузар Василя.

6225. Биндас і Чухрайз с. Довшниця, Ясло, від Чухрай Петра.

6226. Семчишин Анелі (Ґец) від Согор Катерини зі Львова.

6228. Барна Анастазії і Катерини з с. Шуково, Городенка, від Мізак Михайла.

6229. Винницький Йосифа і Маріяна з с. Струсів ,Тернопіль, від Кобилянський Антона.

6230. Сирлик Катерини (Дмитрів) з с. Підмихайлівці, Рогатин, від Кісь Марії.

6231. Кутянський Семена з с. Острівець, Золочів, Лехман Анни (Кутянська), Новіцька Юлії від Кутянська Марії (Костюк).

6232 а). Качмар Петра, Синиця Анни, Зімковська Софії від Яночко Стаха.

6232 б). Гудина Дмитра від Гудина Адама з с. Черниці, Броди.

6233. Зозуля Теклі з с. Гранки Кути, Білявська Теклі від Демчишин Василя.

6234. До рідних і знакомих односельчан з с. Серафинці, Городенка, від Бачинський Василя.

6235. Мичко Антона з села Блудзень від Мичко Олександра.

6236. Чорнобіль Льва з Яричова Нового, Львів, від Сидорак Ольги.

6237. Крушкевич Катерини від Ґула Теодора.

6238. Смеречинський Михайла з Садоґури, Буковина, від Білик Володимира.

6239. До тіток Бульки і Клементини від Біляч Андрія з с. Княжне, Золочів.

6240. Сенюк Степана і Василини (Савчук), Качурак Василя (мабуть в Буенос Айрес) від Бречко Івана.

6241. Дукельський Павла з с. Видранка, Володимир Вол., від Мазяр Евстахія.

6242. Ільченко Павла Филипович з с. Воронькова від Гамза Івана.

6243. Ватащак Катерини і Марії з с. Керниці, Новий Санч, від Мельник Анни.

6244. Дутко Анни і Софії з с. Мокрян, Мостиська, від Добрий Теодора.

6245. Воловина Петра з с. Слобода Бук., Рогатин, Сікоська Лени (Ціховська) від Воловина Олександра і Ціхівська Катрі.

6246. Ковальська Райни з с. Хучисько, Ярослав, від Адамчук Віськи (Ковальська).

6247. Гик Антоніни з с. Гучок, Добромиль, Пограничний Еміля від Погранична Антоніни.

6248. Станько Анни, Заверуха Олекси, Перхач Петра з с. Бовина, Перемишль, від Бойко Дмитра.

6249. Шусонен Анни (Гопонко) з с. Ґоронда, Мукачів, від Гопонко Івана.

6250. Пастухів-Киндзерявий Іліч Михайла з с. Залуча від протоерея Пастухів-Киндзерявий Якова.

6251. Теслюк Степана зі Збаража від Теслюк Андрія.

6252. Себастіян Касі (Лопушанська) і Теодора з с. Нанчівка, Самбір, від Лицик Пазі (Лопушанська).

6253. Кравецька Павлини з с. Яблониця, Березів, від Щітка Василя.

6254. Вовк Павла Прокопович з с. Велика Білозірка від Вовк Василя.

6255. До кревних і знакомих (Галущинький Олекси, Волянський) від інж. Галущинський Богдана, син Михайла, бувшого команданта У. С.С. та голови „Просвіти".

6256. Кіндрат Катерини з с. Нараїв, Бережани, від Сакало Марії.

6257. Оборішко Анни з с. Княжопіль, Добромиль, від Турко Катерини.

6258. Пинявський Гавриїла, Кархут Петра, Борецька Ярослави, Ляхович Франка, зі Самбора, Миськів Михайла від Пинянський Осипа.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати ґрупу і число.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то хай **разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Просимо всіх членів Тов. „Дністер", від. 361, в Ню Йорку, прийти на квартальне зібрання до парохіяльної салі, 217 Іст 6-та вул., в год. 8. ввечір, дня 19. квітня. Збірання переносимо на інший день ніж звичайно зогляду на Великодні Свята. Тому, що прийшов час віднови товариської праці, прохаємо членів прийти громадно, привести членів Молодечого Відділу і приготовити якісь думки-проекти для віднови праці. Уряд зробить від себе те, що до нього належить. — М. Малетич, гол.; П. Кучма, фін. секр.; М. Левкович, кас.; С. Левкут рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори 204 відділу відбудуться в суботу, 12. квітня, в год. 8:15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. В суботи 19 і 26 квітня ц. р. можуть ті члени, котрі залягають з членськими вкладками, заплатити, бо інакше з кінцем місяця будуть суспендовані. — Уряд 204 від.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 11. квітня, в год. 8. ввечір, в Січовій Галі. Просимо членів платити свої вкладки на зборах відділу. — О. Паньків, предс.; Ю. Баранюк, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що з причини свят місячні збори не відбудуться в галі, але всі члени мають принести свої місячні вкладки до секретаря або інших урядників, де ближче. Взиваємо довгуючих членів старатися заплатити цего місяця. — Уряд Тов.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 30. березня 1947 року помер по довгій недузі в 67. році життя

ПЕТРО ПАПРОЦЬКИЙ,

член 204. відділу У. Н. Союзу в Ню Йорку.

Покійний походив з Берткова, пов. Золочів, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Марію, дочку Стефанію, зятя і внука Роберта.

Тлінні останки Покійного відпроваджено 1. квітня з дому жалоби при 78 Locustwood Blvd., Elmont, N. Y., до укр. прав. церкви св. Володимира в Ню Йорку і на цвинтар Оливна гора при участи родини, знайомих і членів 204. від. — В. Й. П.!

М. Близнак, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 220, повідомляє всіх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 12. квітня, в офісі Будівничо Поз. Спілки Запороже, 1903 51 вул., в год. 7:30 ввечір. Просимо членів прийти на час і вирівнати свої залеглі вкладки. Хто має діти, що ще не є в У. Н. Союзі, хай повідомить секретаря, а він негайно загостить до вас і впише їх на яку вкладку схочете. — За уряд: І. Кравчишин, предс., В. Саган, кас., Г. Гарасим, секр.

ФИЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 12. квітня, в год. 7. ввечір, в домі громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на ці збори, бо є дуже важні справи, а особливо справа організування нових членів. — За уряд: І. Сорока (ст.), предс.; Т. Плавяник, кас.; А. Хромяк, секр.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ТАРЗАН, ч. 1575. На своїм місці.

„У мене є думка, як спонукати малпочоловіка, щоб він запровадив нас до череди" — сказав Бравн.

Автім він звернувся до Ніку: „Приведи сюди вязнів!" — наказав він.

„Ми привяжемо Анну до легко зраненого слона, а тоді Тарзан піде за нею, щоб її ратувати і так заведе нас до слонів".

„Одначе вона може скалічитися" — переконував Стренґ. „Роби так, як я кажу" — розпорядив Бравн. „Памятай, що тебе теж пошукують за вбивство!"